

NIETS LIGT VOOR EEUWIG VAST.

Mr. Ernst Loendersloot
Sr. kandidaat notaris te
Maastricht
Foto: Harry Heuts

Beste Lezer,

Mensen komen naar de notaris toe om zaken te regelen en vast te leggen.
Bijvoorbeeld over wat er met hun erfenis moet gebeuren na hun overlijden.

Als trouwe lezer van mijn columns heeft u vast al begrepen dat er bij erfenissen vaker vragen opkomen omdat niet altijd even duidelijk in het testament is opgeschreven wat de bedoeling van de overledene is. Althans, volgens de mensen die bij een andere interpretatie van het testament wel (of meer) erven.

Eigenlijk is in al die gevallen de tekst van het testament niet helemaal duidelijk.
Maar het kan ook anders.

De tekst is duidelijk, maar toch moet het testament anders worden gelezen.

Wat u misschien niet wist, is dat de wetgever in de wet al de mogelijkheid heeft opgenomen dat de wensen van de overledene door de rechter worden aangepast. De tekst van het testament is duidelijk, maar toch werkt het niet meer doordat de omstandigheden na het maken van het testament gewijzigd zijn. Reden waarom de rechter de bevoegdheid is gegeven om de inhoud van het testament aan de (nieuwe) feitelijke situatie aan te passen.

Dit is geregeld in [artikel 134 van Boek 4 van het Burgerlijk wetboek](#).

U wordt weliswaar geacht de wet te kennen, maar ik citeer voor uw gemak toch een deel van het artikel:

1. De rechter kan op verzoek van degene op wie de last rust of van het openbaar ministerie de last wijzigen of geheel of gedeeltelijk opheffen:
 - a. op grond van na het overlijden van de erflater ingetreden omstandigheden welke van dien aard zijn dat de ongewijzigde instandhouding van de last uit een oogpunt van de daarbij betrokken persoonlijke en maatschappelijke belangen ongerechtvaardigd zou zijn;
 - b. op grond dat de last door inkorting of vermindering van de last, of van de making waaraan hij is verbonden, bezwaarlijk of onmogelijk uitvoerbaar is geworden;

De situatie in de Gemeente Eibergen

Begin 2012 moest de [Rechtbank in Zutphen](#) dit artikel toepassen en gezien de bezuinigingsplannen van het Kabinet Rutte II denk ik dat dit vaker zal gebeuren in de toekomst.

In 1924 overleed de burgemeester van de gemeente Eibergen. In zijn testament was opgenomen dat zijn woning ([de burgemeestersvilla](#)) aan de gemeente toekwam, maar wel onder bepaalde voorwaarden. De eerste was dat de villa bestemd moest worden tot gemeentehuis of ambtswoning. Een andere voorwaarde bestond eruit dat de gemeente de villa en het bijbehorende park samen moest houden.

Bijna 90 jaar later bestaat de gemeente Eibergen niet meer. Door een gemeentelijke herindeling is het de gemeente Berkelland geworden. Deze fusie-gemeente ziet kennelijk geen mogelijkheden meer om de oude woning aan te houden als gemeentehuis of ambtswoning van de burgemeester. Er wordt namelijk aan de rechtbank gevraagd om [artikel 134 van Boek 4 van het Burgerlijk wetboek](#) toe te passen op de beide voorwaarden uit het testament.

De rechtbank gaat in op dat verzoek van de gemeente Berkelland en heft de voorwaarden op. De reden: voor de gemeente is het na de herindeling onmogelijk geworden om te voldoen aan die voorwaarden.

Bezuinigingen door Kabinet Rutte II en het erfrecht

Zoals u weet heeft het Kabinet Rutte II eind 2012 besloten dat er bezuinigd kan worden door [gemeenten te laten fuseren](#) als ze ieder apart minder dan 100.000 inwoners hebben.

Een onverwacht neven-effect van deze maatregel is, zo denk ik, dat gemeente-ambtenaren ineens ook kennis moeten hebben van het erfrecht.

Want er zullen wel meer bepalingen in oude testamenten staan waar de (kleine) gemeenten nu aangebonden zijn, maar na een fusie niet meer mee uit de voeten kunnen. Wellicht dat de ambtenaren van de Gemeente Den-Haag hun collega's in de rest van het land voorlichting kunnen geven. Zij hebben ervaring op dit terrein dankzij het [Museum Bredius](#).

Mr. Ernst Loendersloot
kandidaat notaris te Maastricht
Telefoon 043-3509950.

Kijk ook eens op www.ntrs.nl of scan de QR code hieronder.

